

Аналіз регуляторного впливу
проекту постанови Правління Національного банку України “Про
внесення змін до постанови Правління Національного банку України від
6 червня 2013 року № 210”

I. Визначення та аналіз проблеми, яку передбачається
розв’язати шляхом державного регулювання

Відповідно до статті 33 Закону України “Про Національний банк України” для забезпечення організації готівкового грошового обігу Національний банк здійснює визначення порядку ведення касових операцій для банків, інших фінансових установ, підприємств і організацій.

Частиною третьою статті 1087 Цивільного кодексу України Національному банку України надано право встановлювати граничні суми розрахунків готівкою не лише між юридичними особами та фізичними особами-підприємцями, а і між фізичними особами.

Згідно з вимогами постанови Правління Національного банку України від 6 червня 2013 року № 210 “Про встановлення граничної суми розрахунків готівкою” (далі – Постанова № 210), яка набрала чинності з 01.09.2013, встановлено граничні суми розрахунків готівкою:

10 000 гривень – підприємств (підприємців) між собою протягом одного дня;

150 000 гривень – фізичних осіб з підприємствами (підприємцями) протягом одного дня за товари (роботи, послуги);

150 000 гривень – фізичних осіб між собою за договорами купівлі-продажу, які підлягають нотаріальному посвідченню.

Проте, у зв’язку з значним рівнем готівкових розрахунків в фінансовій системі України, потребою в забезпеченні стабільних надходжень готівки до банківської системи і прискоренні її обігу, а також враховуючи, що Комплексною програмою розвитку фінансового сектору України до 2020 року, схваленою Національною радою реформ 15.05.2015 року, передбачено до 2020 року забезпечити рівень готівки в економіці (відношення М0 до ВВП) не вище 12%, пропонується знизити граничну суму розрахунків готівкою за участю фізичних осіб до 50 000 гривень.

Запровадження проекту постанови Правління Національного банку України “Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 6 червня 2013 року № 210” сприятиме збільшенню частки безготівкових розрахунків і звууженню сфери використання готівки.

II. Визначення цілей державного регулювання

Метою розробки вказаного проекту постанови Правління Національного банку України – є удосконалення готівкового обігу шляхом звууження сфери

використання готівки та збільшення частки безготівкових розрахунків в межах законодавства України.

III. Альтернативні способи досягнення зазначених цілей

Для досягнення цілей державного регулювання Національним банком України у цьому проекті запропоновано норму, яка буде сприяти звуженню використання готівки при розрахунках за участю фізичних осіб.

Альтернативний спосіб досягнення цілей, передбачених у цьому нормативно-правовому документі, можливо реалізувати шляхом відміни розрахунків готівкою між суб'єктами господарювання та фізичними особами й встановленням обов'язку для них здійснення розрахунків виключно у безготівковому порядку.

У той же час, у зв'язку з значним рівнем готівкових розрахунків в фінансовій системі України та недостатнім розвитком безготівкових розрахунків, передбачений Національним банком України спосіб досягнення поставлених цілей державного регулювання в цьому секторі економіки шляхом внесення необхідних змін до відповідного нормативно-правового акту Національного банку є на сьогодні оптимальним.

IV. Опис механізмів, який пропонується застосувати для розв'язання проблеми і відповідні заходи

В основу механізму, що застосований для розв'язання проблем, покладено внесення відповідних змін до нормативно-правового акту.

Так, зокрема, одним з напрямів поліпшення готівкового обігу є зниження граничної суми готівкових розрахунки за участю фізичних осіб зі 150 000 гривень до 50 000 гривень.

На нашу думку, встановлення граничної суми розрахунків готівкою за участю фізичних осіб у розмірі 50 000 гривень призведе до зменшення рівня готівкових розрахунків у фінансовій системі України, буде сприяти прискоренню розвитку безготівкових розрахунків, певною мірою забезпечить стабільні надходження готівки до банківської системи і прискорить її обіг, а також буде враховувати позицію банківської спільноти.

У разі затвердження Правлінням Національного банку запропонованої постанови Правління Національного банку України, вона буде доведена до користувачів шляхом офіційного оприлюднення відповідно до чинного законодавства.

V. Обґрунтування можливості досягнення визначених цілей у разі прийняття запропонованого регуляторного акта. Оцінка можливості впровадження та виконання вимог регуляторного акту

Ризик негативного впливу зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта потенційно може бути обумовлений, головним чином, змінами в законодавчих актах України, що, у свою чергу, може вплинути на необхідність коригування певних норм цих нормативно-правових актів.

Практичний досвід застосування в діяльності вимог Постанови № 210 та Положення (протягом їх дії), характер публікацій, звернень, запитів щодо роз'яснення окремих його норм свідчить, що вони в цілому нормально сприймаються і реалізуються відповідними органами державної влади, юридичними і фізичними особами.

Визначити вигоди та витрати для суб'єктів господарських та адміністративних відносин в цілому, враховуючи специфіку запропонованого регуляторного акта, неможливо.

VI. Визначення очікуваних результатів прийняття запропонованого регуляторного акту

Досягнення цілей, поставлених перед регулюючим впливом запропонованого нормативного акта, безпосередньо пов'язане з його прийняттям. Крім того, заходи, що спрямовані на обмеження готівкових розрахунків, спричинять поступову легалізацію доходів, і, відповідно, сприятимуть зменшенню тіньової економіки.

Розміри кожної вигоди і витрати не можуть мати монетизовану або числову форму вираження, оскільки не підлягають обчисленню з використанням статистичних даних, даних наукових досліджень та соціологічних опитувань.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії акта

Вимоги, встановлені змінами до регуляторних актів, діють без зазначення строку.

VIII. Визначення показників результативності регуляторного акту

Для відстеження результативності змін до регуляторного акту планується постійно супроводжувати, вивчати та аналізувати практику застосування норм цього документу, використовуючи звернення, запити, повідомлення, пропозиції, набутий практичний досвід суб'єктів господарювання, органів державної влади та місцевого самоврядування, фізичних осіб, депутатів всіх рівнів, відповідні публікації в засобах масової інформації тощо.

Подальший розвиток подій, зумовлений суспільно-політичною напругою в країні, може мати суттєвий вплив на визначення показників його результативності.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких буде здійснюватися відстеження результативності регуляторного акту у разі його прийняття

Відстеження результативності змін до регуляторного акту, в разі його прийняття, буде здійснюватись згідно з нормативно встановленими вимогами на підставі опрацювання та систематизації інформації, що надходить до Національного банку від суб'єктів господарювання, органів державної влади та місцевого самоврядування, фізичних осіб, депутатів всіх рівнів, контролюючих органів.

Голова

/підпис/

В. О. Гонтарева

ПОГОДЖЕНО

Заступник Голови Національного
банку України

___/підпис/___ Я. В. Смолій

“14” липня 2015 р.